

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Mysteriomachia Lvthero-Calvinistica. Pars III. De Sacramentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

ANTIPAPISTA MENDAX MYSTERIO- MACHIÆ LVTHERO-CALVI- NISTICÆ

PARS III.

De Sacramentis.

QVÆSTIO I.

*Qualia sint Luthero-caluinistica mendacia
de Sacramentis in ge-
nere?*

*LVTHERI Mendaciorum è pluri-
mis pauca.*

MEND. I. de Capt. Bab. c. 1. Conc.
Basileense statuit, Licere Bocnis
vtramque speciem: Constantiense
vetuisse.
At Basil. sess. 30. & Con-
stant. sess. 13. statuunt, Laicos non tene-

ri diuino iure ad vtramque; sed standum
consuetudine & lege Ecclesiæ. Basileense tamen concessit. Vtramque Boem-
is: modo credant non teneri ad eam
iure diuino, sed Ecclesiæ lege.

II. MEND. *ibidem*. S. Thomam illius autorem esse,
quod in Eucharistia non sit substantia panis, sed
accidentia sola.

AT Innocentius III. in Conc. Late-
ran. anno 1215. id definiuit, alijsque diu-
ante ipsum, Sancto Thoma necdum
natò.

III. MEND. *Ibid.* c. 2. *Afferunt impij homines*. scilicet de
baptismo, non debere hominem certum esse de remissione
peccatorum, seu gratia Sacramentorum. Quia impietate
orbem totum demorant.

AT contrarium *ibidem* paulo in-
tra

fra ait: *Omnes tamen admittunt, Sacramenta esse signa efficacia gratiae.*

Quare hanc inefficaciam Sacramentis dubitamus nihil; at de cuiusque dispositione debita certi esse nequimus. Quia illa pendet ex diuina Institutione; hæc è nobis.

Sic ipse Lutherus *serm. de bapt.*

IV. MEND. *ibid.* Scholastici tanquam de materia & forma Sacramentorum scribunt, id est, litera occidente: Caterum promissionis diuinæ veritatem, & fidem nostram intactam relinquunt.

At tractant de hac ex professo in 4. *Sent. dist. 4. & 9.*

Stancarus l. de Trin. *unum* ait Mag. *sententiarum pluris esse, quam 100. Lutheri, 200. Melanct. 300. Bullingeri, 400. Martyres, & 500. Caluini: in quibus nec vnicia vera Theologia. &c.*

V. MEND. *ibid.* tripartitum: 1. Statuunt, Sacramenta prodesse, qui sunt in peccato mortalibus.

2. Nec requiri gratiam ad hoc, ut profint.

3. Nec fidem, modo non ponant obicem. Quasi ipsa incredulitas non sit obex gratiæ.

AT I. Quædam Sacramenta, ut bapt. pœnit. &c. sunt ad peccata abolenda instituta: Lutherani volunt omnia habere promissionem reconciliationis.

2. Ipsa ut vasa continent, conferuntque gratiam digne in gratia recipientibus ea.

3. Etiam hæretici in falsa fide verum recipiunt baptismum, sed in substantia; non in fructu: sic & Matrimonium verum, at sine fructu Sacramenti.

VI. MEND. *in assert. art. I.* Hanc sententiam: Sacramenta conferunt gratiam non ponenti obicem; esse Scoti hæresim.

AT Ante Scotum docuit eam Innocentius III. *Aug. ep. 23.*

VII. *Ibid.* Scotistas requirere in usu Sacramenti bonum motum cordis, non fidem, non propositum bonum.

AT refellit hoc Roffensis ex Scoto in 4. d. 4. q. 2.

VIII. MEND. *hom. vi. de bapt.* Huc impietas tantum est, ut salis, & aquæ, contra Verbum & mandatum fuerata, tantundem virtutis tribuerint, quantum in pristino.

AT l. de Capt. *bab. c. de extr. unct.* fateatur iuxta Apostolum saltem & aquam recte benedici. Neque sunt tamen Sacramenta.

2. Denique ipse sibi tulit sententiam Lutherus lib. contra Emserum. *Sifens deprehenderet a mentitus, falsus, & crepusculus, si tota mea doctrina, & honor, fides, & fidelitas si nem penitus haberent: Vnusquisque pro nequam & infami nebulone, si aquam est, habiturus esset.*

AT Dietenbergius noster vel è duobus ius libellis solis collegit supra octingenta mendacia. Et prædicta quanta?

Philippi Melanchthonis mendaciarum aliqua.

I. In Confess. art. 13. *Scholastici docent* (Luther dixit Scotistas solos) quod Sacramenta non ponenti obicem conferunt gratiam ex opere operato, sine bono motu.

Hæc simpliciter Iudaica caremonia est: & tamen dicitur in totoregno pontificio.

AT ipse in Apologia ar. de pœnit. fatetur; nos requirere contritionem, & attritionem: quæ est motus cordis.

II. MEND. *Conf. Augustanæ ar. de Missa.* Fallaciusantur Ecclesia nostra, quod Missam abolant. Retinetur apud nos, & summa reuerentia celebratur.

AT Articuli Smalcal. autoritate patres Confessioni contra aiunt: *Dracunculæ ista, (Missæ) peperit multiplices abominatones & idololatrias, Supra. Abrogationem merito missa est.*

III. MEND. *ibid.* Ante Gregorium non facimus nec priuata Missa.

AT *S. Aug. 22. Civ. c. 8.* prodit in domo rustica nobilis à spiritibus infesta, Misam patram fuisse remedio: idque 200. annis ante Gregorium.

IV. MEND. *ibid. ar. de Confel. Antea immodice extollebantur satisfactiones: Eidei vero, meriti Christi, ac iustitia fidei nulla subat mentis, nec una syllaba.*

AT pleni de his sunt libri orthodoxorum.

CALVINI Mendaciorum nonnulla de multis.

I. *Inst. 4. c. 14. §. 14.* Magno consensu Sophistica schola tradiderunt, Sacramenta noua legis Iustificare, & conferre gratiam, modo non ponamus obicem peccati mortalis.

Qua sententia dici non potest, quam sit exitialis & pestilens.

Eoque magis, quod multis ante saeculis, magnà Ecclesia iacturâ, in bona orbis parte obtinuit. Planè certe diabolica est, dum iustitiam citra fidem pollicetur.

Grata confessio Consensus, Antiquitatis & Vniuersalitatis.

Sed quod de *iustitia citra fidem*, id nobis affingit citra fidem.

II. MEND. *ibid. §. 17.* Interim illud tollitur figmentum, quo Iustificationis causa, virtusque Spiritus S. elementis, seu vasculis, ac planstris includitur.

AT cum vnum esse Sacramentum permanens: in Eucharistiam; cætera in Vsu transeuntia: illud, ceu vas, continere gratiam, & conferre; cætera solum conferre dicimus velut instrumenta effectiua.

Sic etiam *Agittæ, Ps. 7.* dicuntur *vasa mortis*: arma *Ezech. 9.* *vasa interitus.*

III. MEND. *ibid. c. 17. §. 43.* Alexander Papa primus azymo pane delectatus est; ut plebis oculos nouo spectaculo in admirationem traheret magis, quam ut animos proba religione instrueret.

AT *Mat. 26. Mar. 14. Luc. 22. Do-*

minus primo die azymorum sic instituit.

IV. MEND. *ibid. c. 19. §. 12.* *Veteres, dum proprie loquuntur, nusquam plura duobus Sacramentis recensent.*

AT *Aug. 1. 2. contra Petil. c. 104.* *Sacramentum Chrismatis, in genere visibilibus signorum, sacrosanctum est, sicut ipse Baptismus.*

V. MEND. *ibid. De manuum impositione.* Augustinus affirmat, nihil aliud esse, quam orationem.

AT Augustinus id ipse refutat.

VI. MEND. *ibid. §. 34.* Matrimonium pro Sacramento datum, nemo vsque ad Gregorii tempora videtur.

AT *Aug. 1. de bono coniug. c. 18.* vetustior ferè 200. annis, ait: *in nostris nuptijs plus valet Sanctitas Sacramenti, quam fecunditas vieri.*

VII. MEND. in Antidoto Conc. Trid. sess. 7. can. 13. *Gemunt omnes p̄j, pluri in baptismo fieri Chrisma, cereum, salis saporem, spiritum denique, quam aqua lauacrum: quo tota constat baptismi perfectio.*

AT dicimus ea esse præparationes ad baptismum: qui etiam sine his ceremonijs validus est.

Kemnitiana Mendacia quædam.

I. In Exam. edito anno 1566. *Quomodo per Matrimonium Iustitia fidei incipit, vel augetur, quod Syricius Pont. definit esse secundum carnem viuere, quod Deo placere non possit.*

AT Syricius scribit *ep. 1. c. 7.* de coniugio Sacerdotum illegitimo, quod est sacrilega impudicitia.

II. MEND. *ibid.* Scholastici laborant, ut ostendant benedictam aquam, rosam, herbam. &c. non esse Sacramenta: Vnum Gabrielem clarè dicere, deesse eis nihil nisi Institutionem diuinam.

AT nillaborant: & plura eis desunt.

III. MEND. *ibid.* *Quidam, ut Alensis, Thomas, Durandus.*

randus. Et. *senferunt*, ipsi externis Sacramentorum elementis per Verbum conferri quandam virtutem supernam auriorem.

At Durandus in hoc D. Thomam oppugnat 4. d. 1. q. 4.

IV. MEND. ibid. S. Cyprianum existimasse, baptismum esse inuicem ab hereticis, malisue ministris collatum.

At solum id de hereticis erroneè affirmabat.

V. MEND. ibid. Illa opinio: quod in ipsis Sacramentorum elementis gratia essentialiter contineatur, sicut medicina in pixide; ita ut Virtus Sacramentorum sit vel essentia, vel qualitas hærens incorporalibus elementis etiam inter Scholasticos non fuit omnibus probata.

At Gratiam, uti effectum Sacramentorum, contineri in eis, affirmamus omnes: essentialiter verò eis inherere gratiam, dixit nemo: sic enim inheret animæ: Contineri tamen illam in Sacramentis dicimus ut in vase metaphoricè, sc. ut effectus in causa, Sic tela sunt vasa mortis.

Virtus autem Sacramentorum non est gratia, sed id per quod Sacramentum operatur.

VI. MEND. Virtutem Sacramentorum in ipso opere, quo celebrantur, vel suscipiuntur, constituuntur; ita ut dicantur conferre gratiam ex merito operis, quod exercet is qui celebrat, aut suscipit.

Idem Caluinus Inst. 4. c. 14. §. 26. Fideles Sacramenta recipiendo nihil agere quo laudem mereantur; sed hanc actionem esse merè passivam, eos asserre nihil præter mendicitatem.

At opus operatum est Sacramenti, non suscipientis, aut celebrantis, qui in gratia positus cooperatur meritorie in fide per Sacramentum.

LUTHERVS *l. de Capt. bab. c. de Matrim.* dicit Vocem, Sacramentum: vbiq; in Scriptura reperitur significare rem Secretam: Papistas verò velle vbiq; significare Signum.

At Falsum utrumque. Nam, Dan. 2. significat signum rei secretæ; Eph. 5.

Signum rei secretæ Sacræ: Tob. 12. Receptam ipsam secretam.

QVÆSTIO II.

Sacramenta quatenus sint necessaria?

ICALVINVS in *Antid. Conc. sess. 7. can. 4.* & Kemnitius in *Exam. ibid.* mentiuntur dicitur nari Lutheranos, quod Sacramenta excludant à necessitate salutis, cum tamen necessaria dicant.

At Necessitatem solum ad bene esse dicunt; non simpliciter absolutam: hanc soli Fidei attribuunt immediatè saluanti; quod hæreticum est.

2. Kemnitius mentitur, Concilium definire, Confirmationem, Extr. vocationem, Confessionem, & cetera simpliciter ad salutem necessaria.

At Vide meum *Luthero-cal. parte 3. quæst. 6.*

3. Idem mentitur, nos docere; quod fides non sit, sed unà cum dignitate & merito nostri operis accipit gratiam iustificatiuam.

At negamus vlla Sacramenta esse operanostra, aut pendere ex nostro merito seu dignitate: alioquin ab impijs collata non forent vtilia.

Luthero-cal. p. 3. q. 12. Bell. l. 2. de Sacram. ca. 1.

Multa ibi quæ affingunt orthodoxis de opere operato.

4. Idem mentitur in *Exam. p. 2.* Lutherum semper improbasse in Sacramentarijs illam profanam sententiam: *Quod Sacramenta non sint organa, & causa instrumentalis gratiæ: Sed solum in stat. picture commensurant, & excitant fidem.*

At Lutheri hanc esse sententiam. Vide in *Luthero-cal. p. 3. q. 13.*

5. Idem in *exam. p. 2. p. 35.* mentitur, Numerum septenarium Sacramentorum apud Græcos tentatum; Armenis vero obtrusum fuisse à Concil. Florent. sed an. 1000. post Christum, à Papa. Vide *Bell. l. 2. c. 25.*

At

AT Concilium illud habet Confen-
sum Græcorum ac Latinorum Episco-
porum ibi congregatorum: qui Arme-
nos à numero Personarum in Diuinitate,
& Sacramentorum deflexisse con-
uicerunt, ex ipsorummet antiquis in-
corruptisque codicibus: sicque eos con-
uerterunt.

Quàm falsò idem, ad duo Sacramen-
ta solum docenda, detorqueat Patres,
vide *Bell. c. 27.*

QVÆSTIO III.

*Quæ de Ceremonijs falsa imponuntur Ca-
tholicis?*

KEMNITIUS in Exam. p. 2 pag. 157. 1. Conc. Tri-
dentinum adprobasse quoscunque Ritus ab ho-
minibus excogitatos; quamuis absurdissimos.

Idem Caluinus in Antid. Trid.

AT solum ab vniuersali receptos
Ecclesias; contra quos disputare, ait S. Aug.
ep. 118. insolentissima est insania.

2. Afferunt ritus, qui pugnant contra Verbum
Dei.

3. Papa, aiunt, potest inmutare instituta
Christi.

4. Grande peccatum, quicquam ijs in cere-
monijs inmutare.

Idem Caluinus in Antid.

5. Anteponunt humanas ceremon. diuinis
preceptis.

Idem Caluinus *Inst. 4. c. 10. Confess. Aug.*
Apolog. ar. 15.

6. Putant sine his cerem. Sacramenta vim &
efficaciam non habere.

7. Singulis cerem. vim tribuant spirita-
lem.

8. Aliquibus efficaciam Sacramentalem. Sic
& Lutherus *honi. vlt. de bapt.*

Et contrarium habet in *Capt. bab. c. de Ord.*

9. Præferunt ceremonias Christi Sacra-

mentis. Idem Caluinus in *Antidot.*

10. Tertul. & Cyprianus ex errore Montanista-
rum docuerunt exorcismum & Vnctionem habere
effectum spiritalem.

11. Cyprianus & Cornelius tribuerunt Vnctioni,
efficaciam baptismi: teste Magistro sententiarum;
quæ opinioniones dein sunt correctæ. Falsa omnia &
conficta.

12. Caluinus *Inst. 4. c. 10. §. 9. 12.* In ceremo-
nijs præcipuum Dei cultum ponunt.

Sic & Confess. Aug. *ar. 26. §. 15.* Istis homi-
nes iustificari.

Vide hæc refutatoria in meo *Luthero-cal. par. 3.*
q. 19.

QVÆSTIO IV.

*Qualia sunt baptismalia Luthero-calui-
nistarum mendacia in
nos?*

1. **D**E baptismo Flaminis mentitur Kemniti-
us in Exam. p. 2. fol. 90. 91. afferere Augustinum, La-
tronem in cruce sola fide, Christum apprehendens,
iustificatum esse.

Cum dicat, fide & conuersione cor-
dis ad Deum esse iustificatum.

2. *Ibidem* mentitur; Cyprianum ab Augustino re-
futari; quod credidisset Martyrium, eo modo iustifi-
care, quo baptismus.

Cum Augustinus laudet ab hoc Cy-
prianum,

3. Idem quoad fidem infantum in baptismo fingit
Synodam VVittenb. Lutheranorum consentire cum
Luthero; & hunc eum S. Augustino: requiri in eis fi-
dem: Et Conc. Trid. contrarium Concilio Viennensi
decernere.

Falsa omnia.

4. Lutherus in *assert. ar. 2.* affingit S. Augustino, do-
cere eum, Peccatum in baptismo remitti, non ut non sit;
sed ut non impietur.

AT Ioan. Roffensis cum mendacij
conuicit.

Nihilominus postea Melanch. in *Apolog. art. 2.*
Confess. Augustana, repetit idem.

AT conuictus ab Eckio fatetur er-
rorem: anno 1580. *tamen in libr. Con-*

Mm cor-

cordia pagin. 59. id ipsum repetunt.

5. Kemnitus in Exam. ad sess. 7. Can. 7. quam infanda affingat Tridentino, vide in *Luthero-cal. par. 3. quast. 27.*

6. Idem in Exam. sess. 7. Can. 10. Nos negare, posse hominem per penitentiam redire ad gratiam baptismi.

At quin sit reditus per penitentiam docemus; per baptismum verò negamus.

Ibid. Nos in peccatis post baptismum nisi propria contritione & satisfactione.

At his nitimur instrumentaliter: Christi & Sacramenti virtute principaliter.

Ibid. Cum Lutherus dicat memoriam baptismi dimittere peccata, post eum facta: Concilium sententiam deprauasse, quasi dixisset, *perfundoriam & historiani.*

At ipse Concilium deprauat; nam hoc ait *sola memoria & fide baptismi.*

7. Magdeburg. Cent. 1. l. 2. c. 6. Fingunt Baptismum baptizasse in nomine S. Trinitatis.

At nusquam id scriptum est.

QVÆSTIO V.

Qualia iactentur Charismatica Luthero-calvinistarum mendacia?

ALVINUS in Antidoto Conc. Trid. sess. 7. can. 2. Olei qui faciat mentioem nemo est ex veteribus imò nec ex media illa aetate, quæ iam multis vitis abundabat.

At Tertullianus, sub annum Christi 176. lib. 1. contra Marcionem: *Ille neque aquam Creatoris respuit, quæ suos abluit; neque oleum, quo suos ungit.* Aug. l. 5. contra Donat. c. 20. sub annum 380. Cyrill.

2. Cal. *ibid.* Can. 3. Patres Tridentinos vocat asinos, porcos, &c.

Instit. 4. ca. 19. §. 8. Verbum Victorum est; nullam promissionem in baptismo percepisse; quæ in agnitionibus instruuntur.

At sui cuique Sacramento proprii sunt effectus, teste Melchiade Pont. in *baptismo regeneramur ad vitam; in Confirmatione armamur ad pugnam.*

3. Cal. *ibid.* §. 10. Nonne se Donatistas producit qui vim Sacramenti à ministris dignitate astimant?

At Donatistæ dignitatem probitatis ministerialis requirebant; nos vero Ordinis Episcopalis, ut qui solus Confirmationem queat conferre.

4. Cal. *ibid.* de Melchiade Papa. *Os sacrum, tunc pinguedinem fetore duntaxat anhelitum inquinatum, & verborum murmure incantatum, ad Christi Sacramento opponere, & conferre summa, verbo Dei sanctificata: at parum hoc ipsum tuæ improbitati, nisi etiam præferre. Hæc sunt Apollonica tripodis oracula:*

At Papa is fuit sanctissimus, de quo in Aug. ep. 162. *Qualis B. Melchiasis ultima est prolata sententia? quam innocens & integra, quam prouida atque pacifico? &c. Optimum optimum! O filium Christi, ac æ pacis! O Patrem Christianæ plebis!*

5. Cal. *ibid.* §. 11. Ecce, præterita aqua, & nuda numero habitâ, vnum Oleum in baptismo magnificunt.

At l. 4. dist. 7. c. 2. dicitur Confirmatio nobilior baptismi ratione ministri Episcopi, & partis recipientis, quæ in fronte datur: non tamen ideo absolute nobilior afferitur.

Kemnitus *par. 2. Exam. pag. 298.* Vnctio Christianis ex schola Montani prodiit.

1. Tertul. & Cypr. hæc in re Montanistæ fuerunt.

3. Hieron. in *dist.* contra Luciferianos hanc tententiam refutat.

At nullus vnquam prodidit eam Montani hæresin fuisse: Esto; fuit Tertul. denique Montanista; non tamen omnia, quæ scripsit, erant Montaniana.

2. Ipse pag. 310. testatur, hunc errorem esse confictum ab antiquissimis Patribus, Tertul. Cornelio, Cypriano: Non ergo

ergo à Montano eum acceperunt.

3. De Hieronymo merum est mendacium.

Idem ibid. Papistæ hodie detrahunt effectus baptismi, & tibiuntque Confirmationi id veteres Patres non fecisse. Catecheses Cyrilli i deo falsas esse proclamant.

At utrumque mentitur; nec docet, nec docere potest.

Idem ibid. Abolitam nunc esse impositionem manuum; & subintroductum oleum balsamo mixtum; cum Patres præci de solo loquantur oleo.

At falsum utrumque docet *Bell. li. 2. de Confir. c. 7.* Vide etiam meum *Luthero-cal. p. 3. q. 37. &c.*

QVÆSTIO VI.

An & Eucharistica sint Luthero-caluinistarum mendacia?

1. LUTHERANI IUXTA & CALUINIANI affirmant, Dominum in hoc, *Bibite ex eo omnes*, iussisse, ut Vinum biberent. Sin' istud; certe præstigiis vsum oportuisse mutatoris. Caluina. *Inst. 4. c. 14. §. 13.* & Martyr: *Papistis, est, significat, Fit, vel Transubstantiatur.* Quibusdam Calvinistis, apud Ianfenium c. 59. istud, *Hoc est Corpus meum*, significat, *Vos estis Ecclesia mea.*

2. Martyr: *Capharnaïta & Papista putant Carnem Christi corporaliter manducandam.*

At illi modo, quo aliæ comeduntur carnes, putabant. Nos; modo Sacramentali veram carnem manducare credimus.

3. Martyr. *Impie faciunt, qui Christum à gloria Patri ad hoc inferiora deuocant.*

At ipse dixit: *Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem.*

Item: *Ego & Pater meus ad eum venimus, & mansionem faciemus.*

Hoc ut spiritali præsentia; sic in Eucharistia corporali præsentia seu Sacramentali.

Hoc est enim Corpus meum; Eritque dum Fides erit.

4. Caluinus vlt. admonit. ad Westph. *Constat verustos omnes Scriptores, qui totis quinque sæculis post Apostolos vixerunt, vno ore nobis patrocinari: Sic & Martyr.*

At nullus Thrax tam fuit mendax; Thrafo nullus tam audax.

5. Lutherus *l. de Capt. Bab. c. 1.* Transubstantiatio commentum est Thomæ & Thomistarum; approbatum ab Innoc. III. in Conc. Lateran.

At hoc coactum est anno 1215. S. Thomas vero natus est anno 1224.

6. Caluinus *Institut. lib. 4. cap. 17. §. 13.* Tempore Sancti Bernardi Rem vocemque illam orbi nondum innotuisse ait.

7. Kemnitius *Exam. p. 2.* Tempore Lombardi nil certi de eo per Ecclesiam constitit: Iam primum in Tridentino Concilio definitum esse.

At Res per Ætates singulas docetur in meo *Luthero-cal. p. 3. q. 53.*

Vox vsurpari cœpta est sub Ianoc. III. anno 1215. sicut olim vox *S. S. Trinitas, & μυστήριον*, &c.

8. Caluinus ibi. §. 14. *Vetustatis patrocinio, in confirmando isto dogmate, de reali præsentia Eucharistie palam est.*

2. *Nec enim ita pridem excogitatum fuit: Ignoratum quidem non melioribus illis sæculis modo, quibus purior adhuc vigeat Religionis doctrina; sed cum iam admodum inquinata esset illa puritas.*

3. *Nemo est veterum, qui sacre Cœnæ symbole non fateatur disertis verbis PANEM & VINUM esse:*

4. *Esse varijs epithetis illa interdum insigniunt.*

At liquido patet contrarium in *Luthero-cal. p. 3. q. 48. 53.*

Quo impudentius mentiuntur.

9. Martyr *lib. contra Gardin. & Kemnitius*, Græcos semper abhorruisse à voce Transubstantiationis.

Cum inter Græcos & Latinos de ea nunquam mota sit quæstio.

Vide *Bell. l. 3. c. 21.* Quin Orientales mis-
sam ad se Augustanam Confessionem
refutarunt, & cap. 10. illud de negata
Transubstantiatione.

10. Kemnitius: *Transubstantiatio ab Andradio collo-
catur inter illas res, quæ nulli Scripturæ testimonijs aper-
tè definita & explicata sunt. Scotus item, Cameracen-
sis, & alij diserte fatentur, nec verbis Scripturæ, nec Sym-
boli fidei, nec veterum sententijs cogi nos ad dogma tran-
substantiationis.*

At Andradius hypotheticè ait: *Et
si Transubstantiatio ex manifestis Scriptu-
ris, (ut tu arbitraris) probari non posset; ta-
men furor esset, velle suo iudicio potius, quam
toti Ecclesiæ credere.*

Scoto & Cameracensi pariter id af-
fingit.

11. Kemnitius ut Eucharistiæ Vsum solam esse
Manducationem doceat, non asseruationem, & adoratio-
nem, &c. ait .i. Quosdam S. Patres ex simplicitate cas-
struisse; & his ignoscendum.

2. Quosdam cum iis non consensisse; proinde
Consuetudinem asseruandi non fuisse vniuersalem.

3. Et sicubi fuit, abrogatam fuisse.

4. Asseruatam verò esse ad solam Manducationem;
non ad reliquas superstitiones.

At Falsa omnia. docet fuisse *Bell. l. 4.
de Euch. c. 5.*

12. Calvinus *Inst. 4. c. 17. §. 43.* fingit, Eccle-
siam inde ab Apostolis vsum pane fermentato
in Cœna, vsque ad Alex. I. Papam, qui ann. 121.
federe cepit, & azymum instituit iudaizans.

At autorem nec citat, nec citari po-
tst.

Contrarium testantur Patres. Vide
Luthero cal. p. 3. q. 56.

13. Madeburg. *Cent. 3. c. 6.* fingit errorem miscendi
vinum aqua in Calicè à Papis excogitatum esse; & falso
testantur per S. Cyprianum.

14. Kemnitius affingit nobis, Romanenses
doere, mixturam aquæ cum vino esse de ne-
cessitate Sacramenti.

At pauci id sentiunt: Communis
tenet sententia, sine aqua consistere
posse Sacramentum, Miscendam vino

tamen aquam Traditio docet ex Chri-
sti factò in Cœna.

15. Quoad FORMAM Eucharistiæ conficien-
dæ, Calvinus *Inst. 4. c. 17.*

Kemnit. &c. aiunt, Magicè à nobis incanta-
ri panem ac vinum.

At hæc blasphemia calumnia est.

16. Kemnitius mentitur, omnia Verba Instituti-
onis pertinere ad Essentiam Cœnæ: Romanos multa
addere, demere, transponere, &c.

At non Essentialibus hisce: *Hæc esse
nim Corpus meum: Hic est enim Calix Sa-
guinis mei.* Vide *Bell. l. 4. c. 15.*

17. Kemnitius p. 2. *Exam. c. 2.* Papistæ tribuunt
se remissionem omnium ex opere operato: ac cœna
sumptæ solum remissionem æuerialium, & hanc sub pe-
riculo iudicii sumendi: Idcirco suadent emi Missæ.

At falsum est. Nam sacrificium
pro peccatoribus ad auxilium eius con-
uertendi ad pœnitentiam; adq; Deum
ei propitiandum.

18. Calvinus *Inst. 4. c. 17. §. 40.* &c. arguit
nos, quod in Communione requiramus per-
fectissimam fidem & charitatem.

At talem Anabaptistæ postulant
non nos; nisi moraliter possibilem.

19. Calvinus *Inst. 4. c. 17. §. 74.* Dominus osten-
dens panem Corpus suum esse dicit: Calicem danti osten-
dit, Sanguinem vocat; Humana rationis audacia con-
tra reclamant, Panem esse Sanguinem.

1. Vinum esse Corpus.

2. Ac si Dominus nulla causa Corpus & Sanguinem
verbis & signis distinxisset.

3. Et vnquam sancto auditum esset, Corpus Christi
aut Sanguinem Deum & hominem appellari.

At tria hic falsa. Primum nunquam
vel somnauit Catholicus. Alterum
est blasphemum, soluens Iesum 1. *Jo. 4.*
Tertium est impium, abnegans Conco-
mitantiam, ac Vnionem hypostaticam
inseparabilem.

20. Kemnitius vbi supra mentitur nos nostris me-
ritis velle acquirere Dignitatem agendi Synaxes: Id-
que appellare dignam præparationem.

At

AT in ipso accessu profitemur: *Dominus non sum dignus. &c.* Moraliter nos parare dignos studemus inutiles serui cum omnia etiam egerimus.

21. Calvinus ibid. *Ab Apostolo ad mille usque annos postea, sine exceptione omnes fiebant Virtusque Symboli participes.*

AT falsum esse docet Vfus Christi, Apostolorum, & Posteritatis.

22. Idem ibid. *Mentiebatur Paulus, se accepisse dicens, quod tradiderat? Nam postea traditionem declaravit, ut omnes promiscue, utroque symbolo communicarent.*

AT mentitur Calvinus de Paulo: Nam non hic declarat traditionem Domini, quasi dicentis: debere omnes sub diuino mandato vti vtraque.

23. Kemnitius ibid. Tridentinum ait, *Accipite, editis, ad laicos pertinere: Bibite non.*

AT Trid. non ait, non pertinere; sed Laicos non teneri ad *Bibite*, vti Sacerdotes.

24. Kemnitius p. 2. *Exam. sess. 13. c. 15.* Nullum esse ait, qui dubitet, Christum in Euch. adorandum; nisi qui cum Sacramentariis negat Corpus Christi in eadem inesse.

AT ei reclamation Illyricus, qui Sacramentarios oppugnat, & tamen negat in Euch. Christum adorandum.

QVÆSTIO VII.

Qualis in S. Missam Lutheri caluinisticus furor est Mentendi?

1. KEMNITIVS p. 2. *Exam. pag. 717.* *Sacrificium Missæ in eo consistit, quod sacrificulæ certis ornamentis & instrumentis, super panem & vinum variis vitur gestibus, motibus, &c. nunc clamorè, nunc silentio. &c.* Sicque Eckium scribere ait.

AT mentitur de Eckio, deque Sacrificio, quod in Oblatione, Consecratione, & Sumptione Corporis Christi consistit: non in illa, quam vocat, *pano-*

plia verborum ac gestuum. &c. hæc enim accessoria est.

2. Kemnitius: *Histrionicam gesticulationem vocat Missam; quam S. Patres nesciuerunt: Sed Eucharistie consecrationem & distributionem vocarunt Sacrificium:*

Oblationem quoque & Sacrificium intellexerunt de Sacrificio Crucis. &c.

AT ficta omnia sunt. Non Ritus Missæ, sed eius essentiam vocant S. Patres Missam aut Sacrificium: Non distributionem Eucharistie: Non prædicationem Christi passi: Non sacrificium Crucis; cuius solum est illud repræsentatio. Vide *Luthero-calui. p. 3. q. 73.*

3. Kemn. p. 3. *Exam. de Purg.* ait. Ritus sacrificandi pro mortuis fuit. quidem alicubi, sed non in tota Ecclesia.

AT omnium retrò ætatum S. Patres reclamant.

Idem: in nulla Scriptura diuina reperitur Constitutio Apostolica, sacrificandum pro mortuis.

AT, si reperiretur expressum in Nouo Test. non foret Traditio.

4. Melancthon in *Apol. Conf. Aug.* tria mentitur:

1. Lutheranos non patrocinari Aërio, negant Orationes pro mortuis esse viles.

2. Aërium damnatum, quod negat Orationes prodesse; non autem negasse utilitatem Oblationum pro iisdem;

3. Citat testem S. Epiphanium pro se.

AT, S. Epiphaniij verba sunt hæc in Anacæphaleosi hæresium: *Aërius docet, non oportere offerre pro ijs, qui obdormierunt.* Simile affingit mendacium S. Cyril. Chry. Ambr. Augustino; quod dicant, in actione cœnæ commemorari mortuos; sed non pro eis offerri.

5. Kemn. pag. 810. Affingit Catholicis, docere eos, S. Cœnam esse institutam, ut Sancti in ea implorentur.

AT secundariò quidem hoc fieri potest; primariò tamen est ad Colendum Deum ac propitiandum.

6. Melancthon in *Apol. Conf.* fingit ante S. Gregorium

Mm 3,

Gregorium

rium nullas fuisse priuatas Missas, id est, quæ fiant sine frequentia populi.

AT S. Augustini presbyter, 22. *Ciu. c.* 8. celebravit in casa rustica: S. Ambrosius in domo matronæ: Theodoretus in cella S. Maris: S. Lucianus in carcere: Apostoli circa domos frangebant panem.

[Kemnitii aliqua de Ceremoniis Missæ mendacia, 1. pag. 851. Conc. Trid. pias, inspiasque promissæ adprobare 2. Omnes dimanare ex Traditione Apostolica, 3. Priscas hodie misceri & depruari nouis & superstitiosis, 4. Necessarias adeo offerri, ut earum ommissio sit peccatum mortale, 5. Non credi esse Cœnam absque iisdem, 6. Eisdem per se tribui peculiaria merita.

AT, 1. Tridentinum loquitur de ijs quas nec ipse Kemnitius centet superstitiosas.

2. Dicit *multas*, non Omnes.

3. Simpliciter falsum est.

4. Non quæuis ommissio, sed quæ sit ex contemptu.

5. Sine Essentialibus, non est: at est sine ceremonijs accidentalibus.

6. Sine fide & charitate nulla merita agnoscimus: ergo Kemnitius est mendax.

QVÆSTIO VIII.

De Pœnitentiâ quales Luthero-caluinistarum calumnia?

LUTHERUS lib. contra Antichristi Bullam art. 6. *Legi libros Sophistarum de Pœnitentiâ; videbis eorum nec promissionis, nec fidei mentionem facere.*

Has partes Pœn. viuas omittunt, & solis mortuis contritionibus homines exagitant.

In Capt. Baby. cap. de Pœn. *Definire* Babiloniâ hæresim esse, si fidem necessariam quæ esse assereret.

AT ibidem contrarium quoque de nobis affirmat, & verè.

2. Ibid. *Contritionem sic docuerunt, ut eam fide promissionis priorem facerent, & longe utilioram, ut qua*

non esset fidei opus, sed meritum. Infrà: *Et si audieris res fincerunt Contritionem, qua virtute Clauium, quæ ignorans, fiet Contritio. Eam donant impijs & iustis illi; ut sic vniuersa Contritio aboleretur.*

AT hæc qui docuerit, nominari potest nemo; quia finxit Lutherus.

3. Idem 4. *disput. contra Antoninos.*

Apud Catholicos pœnitentem debere incertum esse remissionis peccatorum.

Ibid. *Papistas cogere homines ut diffidant, in Christus pro eis satisfecerit.*

AT tria concurrunt ad remissionem, Christi meritum, vis Sacramenti, & propria dispositio, quæ sine actû fidei nequit haberi.

Duo priora certæ sunt fidei; tertium incertum, an sit in me, quale deberet.

Posse enim quem falli in sua fide concedunt.

1. Lutherus serm. de bapt. anno 1537. *Baptismum ideo Deus non fundat super fidem nostram; cum illa possit esse incerta, & falsa.*

2. Calvinus inst. 3. c. 2. §. 10. *Tot vanitatis recessus habet, tot mendacij latebris staret cor humanum, tam frudulenta hypocrisis reiectum est: ut seipsum sæpe fallat. At qui talia fidei simulacris gloriantur, intelligant diabolus nihil se in hac parte præcellere.*

Ita fiduciam moralem docemus; nec tamen ideo infideles sumus.

4. Luth. *de Missæ priu. an. 1534.* Nos ait docere, Christum solum pro pec. originali satisfecisse: pro actualibus nos satisfacere oportere. Idem Comment. in Galatioam Iudæi Christum pro latrone habuerunt; Papistæ pro fabula, fictoque numine, uti gentiles.

AT falsitas non eget responsionis. Et ipse ait Propos. 10. de partib. pœn. *Recte fatentur Papistæ, quod Satisfactiones non mereantur remissionem culpæ. Sic & Melanch. in apol. Conf. Aug.*

MELANCHTHON similia prædictis, sed facta magis, affingit nobis apud Bell. l. 1. de pœn. ca. 2.

Et

Et c. 3. Heshufiana prætereo: Item q; c. 6. Kemnitiana.

CALVINIANA istis nihilo verecundiora sūt. 1. Calvinus Inst. 3. cap. 4. §. 1. In externis exercitiis mordicus infixi, vt nihil ex immensis voluminibus colligas, quam Pœnitentiam esse austeritatem carni demandanda, & castigandis vitijs: de interiori, mentis renouatione mirum silentium.

At ibidem intra idem: De contritione & attritione multus apud eos sermo: quæ interiora sunt.

2. Idem infra: Leui ceremoniarum asperione totam cordis amaritudinem sanant.

At quomodo igitur Pœnitentia est austeritas?

3. Ibid. Impie definiunt, non nisi de venialibus peccatis quotidie agi pœnitentiam.

At qui? Nemo Catholicus.

4. Idem §. 16. Lex illa, de peccatorum enumeratione, simpliciter est impossibilis.

At moralem duntaxat diligentiam requirimus de ijs quorum recordamur; Quin ipse item vult singularim peccata confitenda esse.

5. Ibidem mentitur nos docere, Veniam peccatorum meritis acquiri satisfactionum.

At docemus, Neminem posse Deo satisfacere, nisi reconciliatum. Mentitur q; ibidē, nos satisfactionem referre ad pœnam expiandam, non ad culpæ remissionem.

6. Inst. 4. cap. 19. §. 16. Caci in Sole fuerunt, qui rem planam cuius obuiam non perspexerunt, sc. quod speciosius in Absolutione Sacerdotis, quam in Actione pœnitentis potuissent constituisse Sacramentum.

At Omnes, præter Okam, in Absolutione eam constituunt.

7. Idem in Anrid. Paris. art. 3. Catholici aiūt, quod Materia Confessionis sit de iure diuino forma de iure positiuo, ab Innocentio introducta.

At contrariū asserimus omnes de forma: Innocentius eam explicauit,

8. BEZA in Conf. sua c. 7. art. 11. Nos vocat carnisfices animarum, non medicos; qui Contritionem & Satisfactionem exigamus, sicut eadem perfectè præstemus; quod est ad desperationem adigere. Et in iis poni remissionem cum insigni iniuria Christi. Ideo blasphemam esse doctrinam papisticam, quæ adimat satisfactionem pro peccatis Christo; & adforibat eam pœnitenti.

At quæ crudelitas exigerè dolorem de peccatis, aut desiderium doloris? Id que quantum licet ac libet, cooperando gratiæ Dei. Quæ iniuria Christo, si eius merita nobis per Sacramentum applicentur. Ea vero gloria est Christo. Christi est satisfactio; nostra est cooperatio. Vide *Luthero-caluin. parte 3. quæstion. 89.*

Multa prætereo, quæ Calvinus, & inprimis Kemnitius proferunt mendaciter ex vel Historia Ecclesiastica, vel è S. Patribus.

Magno vterque auctario mendaciorum exaugent Centurias spermatologas Magdeburgensium: vt Illades Illyrici cumularint.

QUÆSTIO IX.

Quæ circa Extr. Vnctionem spermologizentur?

1. LUTHERVS: Epistolam S. Iacobi non esse Canonicam.

2. Vnctionem eam fuisse medicinam naturalem, aut miraculosam.

3. Kemnit. Vnctionem institutum Sacramentum esse ab Felice: Calvinus, ab Innocentio I.

At Fingunt; nil docent. Et iustam dari à Iacobo fatentur; & tamen dandam esse negant.

4. Lutherus: Promissio huius ceremonie est corporalis sanitas.

5. Kem-

5. Kemnit. Vnctio ea repetita est inde à Valentia
nis hæreticis; partim ab Ethnicis. Orta est ab Sanctis
oleo benedicto sanationes miraculosas opetantibus,
Vnde ex Vsu venit in legem.

At hæc refutata vide in *Luthero-cal.*

p. 3. q. 104.

6. *Lutherus*: Scio solum Dionysium Ordinem in
Sacramentis referre: cæterorum neminem. Recens
est inuentio VII. Sacramentorum, &c.

At contra demonstro in *Luthero cal.*

p. 3. q. 105.

Ibidem contemnit tantum Sanctum,
dicens, sibi facile esse meliorem scribere
rehi crarchiam.

7. *Kemnitius* negat Vnctionis in Ordinatione nul-
lum extare exemplum in hist. ecclesiastica. Patres eius
nusquam meminisse: Græcam Ecclesiam de ea nil
sciuisse vsque ad annum 1200. Riturque esse Iudai-
cum.

At contraria liquent in meo *Luthe-
rocal.*

QVÆSTIO X.

Qualia circa Matrimonium contra nos com-
miniscantur?

1. *Vth. Calu. Mel. Beza. &c.* Quod ex Eph. 5. pro-
prie dictum Sacramentum asserimus Matrimo-
nium; affingunt nobis necessitatem multiplicandi Sa-
cramenta; quia vox Sacramentum frequens est in S.
Scriptura.

At non ibi asserimus Sacramentum, à
Christo institutum, vbiunque vox ea
nabetur; sed vbi Signo externo annexa
est infallibilis promissio gratiæ.

2. *Idem.* Ante Augustini & Gregorii tempo-

ra à nemine dictum Sacramentum esse Matrimo-
Beza: Neque ab Aug. & Hier. sic appellari.

3. *Lutherus*. Nullam id gratiam dare: nec
gnum esse gratiæ.

4. *Caluinus*: Appellari Matr. à papistis pollu-
tionem. &c. Arceri Sacerdotes ab eo, vt male

5. Coitum censerit partem Sacramenti.

6. Negant in coitu vnquam Sp. S. adesse.

At mendacia hæc refutata vide in
Luthero cal. p. 3. q. 108.

7. *Kemnitius*: Nondum constat inter Papistas
sit materia, forma, minister matrimonii. *Gropperus*
ait formam esse, Mat. 19. *Quod Deus coniunxit, non
non separet.*

At de materia dissentimus, vt vnus
stinctio nos concordet: de forma &c.
nistro liquet consensus. *Gropperus*
cit ex ijs verbis hanc colligi forma-
Ego te accipio in meum, meam: non, ipsa
se formam.

8. *Calu. Kemn. &c.* *Christus prohibet dimis-
sionem vxoris, in causa fornicationis, ob periculum vni-
nis: At pontificij de hoc non sunt solliciti.*

At sunt maxime: deo ægerrime la-
dices consentiunt penitentibus ad sepa-
rationem Cohabitationis.

9. *Beza l. de repudijs.* Martinum V. ait relata-
se cuidam matrim. cum germana sorore.

At cum alterius sorore, quam violat,
sibi nullogradu prohib. iungit
misu teste S. *Antonino p. 3. tit. 1. §. 1. co-
occuli casus scandalum cauendum.*

Plurima, vt soleo, prætereo.

Mentiendi sine fine

F I N I S

In Antipapista Mysteriomachia.

ANTI-